

Reactie Concept Subfase 1: Ambities en kaders

Meezenbroek

Inhoud

- **Inleiding**
  - Bewoner van de inmiddels meer dan 100 jaar oude mijnwerkerskolonie
  - Van bewoner naar “bewonerplus”: ambassadeur
  - Van ex-ambassadeur tot bewoner werktafel onderzoeksfase
- **Inhoudelijke reactie op concept per onderdeel**
  - Inleiding
  - De droom
  - Hoe belangrijk is elk thema?
  - Ambities en kaders
- **Eindconclusie/nabeschouwing**

Inleiding

Bewoner van de inmiddels meer dan 100 jaar oude mijnwerkerskolonie
Ruim 26 jaar ben ik bewoner van de wijk Meezenbroek aan de Talmastraat te Heerlen. Een wijk die 100 jaar geleden ontstaan is en waar de oudste woningen nu net iets meer dan 100 jaar oud zijn. In 1973 toen de woningen 50 jaar oud waren, zorgde de heer Wassercordt al dat de huizen eind jaren 70 niet werden afgebroken maar gerenoveerd. Dat ging niet zonder stoot of slag! Daarna heeft er nooit meer groot onderhoud plaatsgevonden aan de woningen waardoor ernstig groot achterstallig onderhoud is ontstaan.

Wel zijn er vanaf de eeuwwisseling steeds meer kleinere delen van Meezenbroek afgebroken. Deze zorgelijke trend zette zich voort in geruchten dat ook grotere delen van Meezenbroek afgebroken zouden gaan worden! Toen ik in 1998 in Meezenbroek kwam wonen, gonsde het gerucht dan ook dat grote delen van Meezenbroek, waaronder ook mijn woning zou worden afgebroken. Dat gerucht bleef de afgelopen 30 jaar dan ook boven het hoofd hangen van de bewoners van Meezenbroek. Het blijft ook nu als het zwaard van Damocles boven mij en de bewoners van de onderzoeksfase hangen.

Daarnaast is er onaanvaardbaar groot achterstallig onderhoud ontstaan aan de huizen van Meezenbroek, wellicht wel vanwege de reële dreigingen van deze zorgelijke afbraak. De zorgelijke staat van de woningen is al jarenlang bekend en begin 2019 vinden er dan ook inspecties plaats om het groot achterstallig onderhoud te kunnen aanpakken.

Van bewoner naar “bewonerplus”: ambassadeur
In 2020 heeft de Voorzorg een oproep gedaan voor de oprichting van een ambassadeursgroep om bewoners ook een stem te geven over de plannen voor onderhoud, renovatie en de eventuele herstructurering van Meezenbroek. De ambassadeurs zouden actief betrokken worden bij de plannen. De eerste ambassadeursbijeenkomst was oorspronkelijk gepland half maart 2020. Aangezien een werkelijke aanpak van de woningen, door welke oorzaken dan ook op zich liet wachten, is onder druk van een actiecomité gestart in 2021 in samenwerking met de SP, uiteindelijk toch schot gekomen in een plan om de woningen te gaan verduurzamen.

De 1ste bijeenkomst van de ambassadeursgroep vond plaats eind maart 2022, waar ik mij ook voor had aangemeld. Hier werd ons het ”Presentatie Vincio Wonen Kwaliteitsplan” gepresenteerd als gevolg van de ontdekking die aan het licht kwam van het ernstig achterstallig onderhoud! De ambassadeurs werden gezien als vertegenwoordigers van de wijk. Al vanaf het eerste overleg spraken de ambassadeurs zich uit over hun zorgen wat betreft het tempo van het project in relatie tot de slechte staat van onderhoud van de woningen. Gedurende het project voortschreed, bleef deze zorg een aandachtspunt. Een van de grootste zorgen en frustraties was en blijft de grote onzekerheid voor de bewoners, aangezien niet helder werd en wordt gecommuniceerd welke woningen gerenoveerd en welke afgebroken zouden gaan worden. Dat zwaard van Damocles blijft dus tot op heden boven de bewoners van de onderzoeksfase hangen. Uitgangspunt was destijds wel dat de meest slechte woningen als eerste zouden worden aangepakt!

Gedurende het proces ben ik steeds intenser betrokken geraakt bij alle ins en outs die ik heb zien langskomen. Hetgeen ik allemaal heb waargenomen, heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat ik besloten had om gebruik te maken van het inspreekrecht tijdens de raadscommissie ROLO van 17 januari 2024 om daar mijn zorgen over de voortgang van het project uit te spreken en heb aangegeven dat het goed zou zijn om de wijze waarop de medezeggenschap op dat moment georganiseerd was nog eens tegen het licht te houden. Met name het gebrek aan transparantie van o.a. waarom 90 woningen als een donderslag bij heldere hemel ineens opnieuw in een onderzoeksfase terecht zijn gekomen, heeft wederom voor veel onrust en onzekerheid gezorgd. Tot slot heb ik een beroep gedaan op de raadsleden en expliciet gevraagd om in hun toekomstige beslissingen maximaal rekening te houden met de wensen en belangen van de huidige bewoners en niet de fout te maken die in de afgelopen 10 jaar heeft plaatsgevonden en geleid heeft tot sociale afbraak waardoor een groot gedeelte van onze burgers niet meer in staat zijn om een sociale woning te kunnen bemachtigen of te bekostigen en onze historische waarde van Meezenbroek verloren zou gaan.

Op 8 februari 2024 ben ik als laatst betrokken als ambassadeur tijdens het 9de ambassadeursoverleg, aangezien ik door de directeur van Vincio Wonen per brief op 23 februari 2024 op de hoogte ben gesteld dat hij mij niet meer erkent als ambassadeur en dat hij mij daarom als ambassadeur de toegang tot de ambassadeurs vergaderingen en werksessies ontzegt.

Van ex-ambassadeur tot bewoner werktafel onderzoeksfase Meezenbroek

Na de betreffende raadscommissie ROLO is in overeenstemming met de gemeente Heerlen besloten de onderzoeksfase te doorlopen met betrokkenheid van veel geledingen in de gemeentelijke organisatie, Vincio Wonen én bewoners! Uiteraard was ik blij dit te vernemen, aangezien dit namelijk ook mijn wens was die ik had uitgesproken tijdens mijn inbreng in de raadscommissie ROLO. Samen met de bewoners, gemeente en Vincio Wonen het plan uitwerken voor de 90 woningen van de onderzoeksfase.

Op het 9de ambassadeursoverleg van 8 februari is bepaald dat Dennis samen met mij, die ook zoals ik in een van de 90 woningen van de onderzoeksfase woon, als vertegenwoordiger van deze bewoners zou gaan deelnemen aan de werksessies.
Tot mijn grote verbazing ontving ik ondanks mijn royement op 24 februari 2024 toch een eerste uitnodiging voor mijn deelname aan de eerste werktafel sessie. Uiteraard was en ben ik daar erg dankbaar voor, want zo dacht ik daar samen met andere bewoners van Meezenbroek de belangen van ons als bewoners te kunnen behartigen.

Tijdens mijn deelname aan de eerste werktafel van 7 maart 2024 voelde ik mij erg kwetsbaar vanwege alles wat ik in de afgelopen 2 jaar als ambassadeur had meegemaakt en mijn uiteindelijke eerdere royement. Gelukkig voelde ik steun bij Hassan die als bewoner van een van de eerste 3 fases aangesloten was en aan mijn maatje Dennis waar ik vanaf het begin van het ambassadeurschap mee ben opgetrokken.

Aangezien Dennis en ik ons beide bijzonder verantwoordelijk voelden om de stem van de betreffende bewoners van de onderzoeksfase helder te laten horen, zodat voldoende draagvlak ontwikkeld kon worden voor de uitkomst van de werksessies hadden wij besloten om een uitgebreid onderzoek te starten naar de wensen en behoeften van de betreffende bewoners. Tijdens de 2de werksessie hebben wij in PowerPoint een uitgebreide presentatie gegeven van de uitkomst van dit onderzoek.

Inhoudelijke reactie op concept per onderdeel

Inleiding

In de inleiding Subfase 1: Ambities en kaders, is kort het ontstaan van de onderzoeksfase aangestipt. De onderzoeksfase is echter de reden van het ontstaan van het betreffende concept: Ambities en kaders, daarom wil ik even stilstaan bij het ontstaan van die onderzoeksfase. Er blijft namelijk een geheimzinnige mist hangen over de ontstaansgeschiedenis. Tijdens mijn ambassadeurschap heb ik daarover meermaals vragen gesteld en zijn er telkens verschillende verklaringen of onduidelijke redenen naar boven gekomen. Ook in de raadscommissie ROLO werden n.a.v. mijn inbreng daarover door meerdere raadsleden vragen gesteld. Daar werden door Vincio Wonen verschillende verklaringen gegeven. Enerzijds voortschrijdend inzicht, onverwachte oplopende kosten maar ook de wens van de gemeente wat betreft diversiteit en volgens Vincio Wonen ook de wens van bewoners om gelijkvloers te kunnen wonen.

Vlak na de ROLO bijeenkomst op 24 januari 2024 tijdens het 8ste ambassadeursoverleg heb ik nogmaals de vraag gesteld wat er nu precies gebeurd is tussen mei 2023, toen de directeur van Vincio Wonen op de radio de uitspraak deed dat nagenoeg alle woningen in Meezenbroek gerenoveerd zouden worden en tussen november 2023 toen op het 7de ambassadeursoverleg ons het pijnlijke overdonderende nieuws medegedeeld werd dat er plotseling 90 woningen in een onderzoeksfase terecht waren gekomen.

Tijdens het 8ste ambassadeursoverleg werd ons pas voor de eerste keer medegedeeld dat de gemeente Heerlen in augustus 2023 aan Vincio Wonen breed de wens had uitgesproken voor een bredere samenstelling van bewoners in de wijken! Voor mij totaal ongeloofwaardig, omdat tijdens de ROLO bijeenkomst verschillende raadsleden ook vragen aan Vincio Wonen hierover stelden. Zij waren dus blijkbaar ook niet op de hoogte van het verzoek van de gemeente Heerlen waar zij zelf raadslid van zijn. Tijdens het 8ste ambassadeursoverleg kwam duidelijk naar voren dat er veel onduidelijkheid bestond over de onderzoeksfase. De directeur van Vincio Wonen gaf aan geen verdere informatie te willen geven totdat de plannen duidelijk zijn. Dat zou helaas betekenen dat voor de huurder de onzekerheid nog langer zou gaan duren.

Wat betreft het werkbezoek vermeld vooraf aan de twee werktafels is het een gemiste kans dat niet voldaan is aan de wens van de gemeente om het werkbezoek samen met ambassadeurs/bewoners plaats te laten vinden. Dat zou een betere start zijn geweest voor het vertrouwen van het doorlopen van de roadmap waar ook bewoners/ambassadeurs aan deelnemen. Verder is het vreemd dat in de nieuwsbrief d.d. 13 maart 2024 staat te lezen dat het werkbezoek samen met de ambassadeurs zou zijn gelopen! (*lees verder op bladzijde 9*)

Tot slot wordt in de inleiding de centrale vraag geformuleerd, waarvoor 5 thema's worden benoemd waarop de ambities en kader bepaald zijn. Deze vormen samen als ware het fundament waarop dit concept gebouwd is.

De grote zwakte in dit fundament bestaat uit het feit dat de centrale vraag en de 5 thema's waarop dit kader bepaald is niet in samenspraak met alle essentiële deelnemersgroepen ontstaan zijn. In mijn visie is de allerbelangrijkste groep, namelijk de bewoners, hierin niet meegenomen. Zij zijn pas in beeld gekomen nadat het fundament zoals het lijkt, door de gemeente en Vincio Wonen samen zijn vastgesteld. De bewoners van de 90 woningen die zich nu in de onderzoeksfase begeven, zijn slechts door bewoners die ook het ambassadeurschap hebben uitgeoefend later toegevoegd door deelname aan de werktafel nadat het fundament al klaar was.

De centrale vraag die voor deze bewoners namelijk essentieel is, is de vraag of hun woning uiteindelijk gerenoveerd of gesloopt gaat worden met alle gevolgen en consequenties van dien. Zolang deze vraag voor hun niet beantwoord wordt, is de centrale vraag die in de onderzoeksfase wordt opgeroepen voor hun niet aan de orde!

Er is in het ontstaan van de onderzoeksfase, de ontwikkeling van plan van aanpak en in feite van het maken van het fundament geen enkele rekening gehouden met de rechtstreekse wensen, belangen en gevolgen voor de betreffende bewoners zelf! Het is een fundamenteel verkeerd uitgangspunt als je een plan wilt maken voor een bestaande historische wijk met veel bewoners die er al lang wonen. Geen goed uitgangspunt voor bewoonde woningen. Wel een fantastisch uitgangspunt voor een wijk die nieuw gebouwd moet worden.
Het is alsof in de tijd van het plan om de indianen van hun land te gaan verdrijven, van te voren aan hun gevraagd zou zijn of ze mee wilden denken om te bepalen wat er met hun land zou gaan gebeuren!

Dat is dan ook de reden waarom Dennis en ik besloten hadden om een uitgebreid onderzoek te gaan verrichten naar de wensen en belangen van de bestaande bewoners van de onderzoeksfase die wij tijdens de tweede werksessie uitvoerig hebben gepresenteerd en toegelicht. Op deze manier hebben wij geprobeerd om de belangen van de betreffende bewoners toch mee te kunnen nemen in het proces dat moet leiden tot het uiteindelijke resultaat om vast te kunnen stellen wat de beste aanpak voor de resterende 90 woningen zou zijn. In feite hebben wij geprobeerd op deze manier om ook de bewoners een stem te geven en onderdeel te maken van het oorspronkelijke fundament.

De droom
Tijdens de eerste sessie heeft de groep op iedere thema haar droom mogen uitwerken zonder enige belemmeringen om zo te fantaseren hoe Meezenbroek er anno 2030 uit zo mogen zien.

In de lijn van mijn vorig betoog gaat het ook hier verder mis, want de bestaande groep mensen die samen de onderzoeksfase uitwerken, bestaan voor meer dan 80% uit niet bewoners. In feite wordt aan een overgrote meerderheid van niet bewoners gevraagd om een droom uit te werken voor het lot van bestaande bewoners. *Het is alsof aan een kippenfarm houder gevraagd wordt om een droom uit te werken voor een prachtig verblijf van zijn kuikens*.

Zelf heb ik bijvoorbeeld deelgenomen aan de themagroep: technische conditie en woontechnische kwaliteit. Omdat tijdens de sessie bij mij niet het gevoel ontstond dat het perspectief van de bewoners werkelijk onderkent werd, heb ik besloten om achteraf een uitvoerige toevoeging te laten toekomen waarbij de inhoudelijk belangrijkste toevoeging vanuit het perspectief van bewoners het volgende is: **Het allerbelangrijkste is een betaalbare woning die verduurzaamd is, door goede isolatie waardoor normaal stoken weer mogelijk is, de douche, wc en de keuken weer up to date gemaakt wordt, waardoor het weer comfortabel wonen is met behoud van de cultuurhistorische waarde van onze mijnwerkersbuurt Meezenbroek. Ondanks sommige typen woningen klein zijn en de indeling niet altijd perfect is, zijn de bestaande woningen prima indien ze voldoen aan de veranderingen hierboven beschreven. Wat betreft de voorbeeldwoning die op de kasteellaan gerealiseerd is, is dit nu een uitstekend voorbeeld hoe een woning die aan te duiden was als een slechte woning nieuw leven is ingeblazen, waardoor het een acceptabel goede woning is geworden waar bestaande bewoners nog tientallen jaren zeer prettig kunnen blijven wonen.**

In het concept: Subfase 1: Ambities en kaders herken ik onvoldoende hetgeen ik achteraf heb toegevoegd. Ik zou het fundamenteel van belang vinden en erg op prijs stellen als in het uiteindelijke document ambities en kader hetgeen ik heb toegevoegd apart vermeld zou worden als inbreng vanuit het perspectief van een bewoner.

Hoe belangrijk is elk thema?
Allereerst ervaar ik de wijze waarop gegoocheld werd met allerlei resultaten en de manier waarop dit in allerlei schema's wordt weergegeven voor mij als ongrijpbaar. Naast het feit dat ik niet gewend ben om op deze manier informatie te duiden, ervaar ik de manier waarop deze gegevens verkregen zijn onzorgvuldig, doordat ze te snel, zonder dat er tijd was om goed doordacht de vragen te beantwoorden, via een soort poll enquête via je telefoon beantwoord moesten worden.

Ik vraag me dan ook oprecht af in hoeverre de uitkomsten bijdragen aan een juiste weergave van hetgeen werkelijk belangrijk gevonden wordt? Echter nog essentiëler is de vraag wat het nu werkelijk bijdraagt aan de centrale vraag en aan de realisatie van onze droom?

Voor mij persoonlijk geeft de wijze waarop vastgesteld is hoe belangrijk nu elk thema is hetzelfde gevoel als het gooien van een munt in de gokkast, waarbij ik ook in het ongewisse blijft wat er uitkomt.

Uitkomst: we gaan slopen.

Ambities en kaders

Het eerste onderdeel bestaat uit hetgeen de groep heeft meegegeven voor het bepalen van ambities en kaders. Dit schema is ontstaan doordat iedereen wat woorden heeft kunnen delen over wat hij of zij belangrijk vond binnen deze vraagstelling. Vervolgens keek een programma welke woorden het meest voorkwamen en gaf dat weer in een schema. Ook daar stel ik vragen bij, want welke waarde heeft vervolgens de uitkomst ervan zonder dat goed onderzocht wordt wat de zender er nu precies mee bedoeld heeft. Er rest voor mij tot slot ook nu alleen verwarring en de vraag wat het nu werkelijk bijdraagt aan onze centrale vraag?

Het tweede onderdeel wordt gevormd door allerlei onderzoeken die blijkbaar leidend zijn geweest om de ambities en kaders te bepalen. Als input worden hier een zestal onderzoeken genoemd die tijdens de sessies niet besproken zijn of terloops kort benoemd zijn. Ik vraag me serieus af in hoeverre onze gezamenlijke inspanning als werkgroep er nog aan toe doen als deze onderzoeken leidend zijn? De ambities en kader per thema lijken dan al van te voren vastgesteld te zijn en zoals in mijn inleiding al beschreven, spelen de huidige bewoners van de onderzoeksfase geen enkele rol in het bepalen van de ambities en kader per thema.

Het lijkt wel alsof over de schouder van een vergadering meegekeken wordt zonder dat de deelnemer werkelijk iets kan inbrengen. Hij wordt als het ware meer een observant dan een deelnemer.

Het voelt alsof je een weg met talrijke zijwegen in bent gestuurd die achteraf allemaal uitkomen op dezelfde doodlopende kruising.

"Help! Ik snap er niks van…."

Eindconclusie/nabeschouwing

Langzaam maar zeker druppelt het besef tot mij door dat de focus op het beoordelen van het concept afleidt tot de werkelijke fundamentele vraag die ik mij gesteld heb, namelijk wat draagt dit proces nu bij aan de wensen en belangen van de huidige bewoners die in de woningen verblijven van de onderzoeksfase? Want dat is hetgeen Dennis en ik hebben proberen in te brengen tijdens de werksessies en zeer uitgebreid en nauwkeurig verwoord tijdens de 2de werksessie in onze presentatie van hetgeen wij tijdens vele uitgebreide gesprekken met alle bewoners van de onderzoeksfase hebben opgehaald.

Op geen enkele wijze kan ik hetgeen ikzelf in de subgroep expliciet via een mail heb toegevoegd oftewel hetgeen Dennis en ik via ons gepresenteerde uitgebreide bewonersonderzoek hebben aangedragen, terugvinden in het concept: Subfase 1: Ambities en kaders! Daarom ben ik enigszins in verwarring geraakt toen het concept onder mijn aandacht kwam en heb ik samen met Mischa, die het project van de werktafel sessies uitstekend leidt, gevraagd met mij samen het concept te doorlopen. Dat heeft mij geholpen om een helder beeld te krijgen.

Aangezien Dennis samen met mij het uitgebreide bewonersonderzoek heeft verricht; wij samen dit tijdens de 2de werksessie hebben gepresenteerd en hij beide werksessies heeft doorlopen, heb ik ook aan hem gevraagd het concept te bekijken.

In de wandelgangen heb ik wel gehoord dat hij uit het ambassadeurschap is gestapt, maar het was mij niet helemaal duidelijk dat hij ook werkelijk uit de werktafel sessies is gestapt! Uiteraard ben ik daar erg van geschrokken en ik vind het heel erg jammer dat hij op dit moment is afgehaakt. Ik heb Dennis leren kennen als een zeer talentvolle jongeman die zeer bekwaam is op allerlei terreinen. Bijzonder op het gebied van stedelijk bouwkundig inzicht.

Het was niet heel gemakkelijk voor mij om serieus met hem hierover van gedachten te wisselen, omdat zijn reactie erg lacherig was! In zijn ogen vergelijk hij onze werksessies met een voorstelling van Hans Klok waar de kijker voortdurend wordt afgeleid door middel van illusies, oftewel zoals hij het ook wel verwoordde: “*smoking mirrors*”!

Ik begrijp dat hij op dit moment het volledige vertrouwen heeft verloren in het hele project Meezenbroek en teleurgesteld is in de wijze waarop de bewoners in zijn beleving voor de gek worden gehouden. Zo ziet hij ook het concept: Subfase 1: Ambities en kaders als een soort "*Operation Mockingbird*”, wat dat dan ook mag betekenen!? (*lees verder op bladzijde 14*)

Ondanks dat ik zijn frustraties heel goed begrijp en ook bij mijzelf steeds meer vragen opkomen, blijf ik zoeken naar mogelijkheden om de bewoners een stem te geven. Daarbij heb ik mij dan ook afgevraagd hoe ik in godsnaam de stem van de bewoners in dit concept toch kon laten horen, ondanks ook ik helaas weinig tot niets herken van hetgeen wij namens de bewoners hebben ingebracht.

Ik voel mij als een acteur die in een vooraf bepaalde rol als afgevaardigde bewoner is geduwd en uit zichzelf het script moet veranderen, waardoor de film een meer authentieke wending krijgt, waardoor mijn personage meer tot zijn recht komt.

Alleen op deze wijze zie ik een mogelijkheid om toch iets voor onze bewoners te kunnen betekenen. Ik ben me bewust dat dit een "*Mission Impossible*" lijkt te zijn. Ik hoop toch met deze op- en/of aanmerkingen, voordat het stuk door het bestuur en de wethouders vastgesteld wordt, een positieve bijdrage te leveren in het belang van de betreffende bewoners van de onderzoeksfase.

Meezenbroek

“Behoud van erfgoed in een tijd dat steeds meer oude mijnwerkershuizen klakkeloos worden afgebroken, wordt steeds belangrijker”

“..als het origineel nog goed genoeg is om te renoveren, dan moet dat altijd de voorkeur hebben”

“Wij zijn tegen sloop van wat niet gesloopt hoeft te worden”